

Bildande av naturreservatet Sandöörarna i Luleå kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Sandöörarna. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 5).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skog, våtmarker och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken.

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Sandöörarna
Kommun:	Luleå
Lägesbeskrivning:	13 km SO om centrala Luleå
Area:	ca 85 ha
Fastigheter och ägare:	Luleå Sandön 2:20 (del av), Luleå kommun Luleå Sandön 8:5 (del av), Statens fastighetsverk
Samfälligheter:	Samfärd väg, Luleå Sandön S:15: Privata markägare, Luleå kommun
Rättighet:	Ledningsrätt, Luleå Energi AB
Sameby:	Tuorpon, Jåhkågaska tjiellde, Udtja, Sirges
Förvaltare:	Länstyrelsen

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t.ex. genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk. Se dock punkt A 12 angående uppförande av älgstorn.

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring eller avledande av vatten.
7. Plantera in växt-, djur- eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnärsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintliga färdstråk. Färdstråkens sträckning framgår med röda streckade linjer i Bilaga 1. Körning längs färdstråken kan dock kräva dispens från terrängkörningslagen.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älg torn.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga färdstråk, exempelvis snöröjning, flytt av träd som fallit över färdstråken eller andra åtgärder för att bibehålla färdstråkens nuvarande standard. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Exempel på sådana åtgärder är byte av vägtrummor och rensning av vägdiken. Färdstråkens sträckning framgår med röda streckade linjer i Bilaga 1. Breddning av färdstråken i Bilaga 1 omfattas inte av detta undantag utan kräver dispens.
3. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, kraftledningar, enslinjer, sjömärken eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Breddning av ledningsgator omfattas inte av detta undantag utan kräver dispens.
4. I reservatet finns en yta som historiskt har slagits med lie och betats av kreatur. I det undantagsområde som redovisas i Bilaga 3 är det därför utan hinder av föreskrifterna tillåtet att röja sly som är smalare än 5 cm i brösthöjd. Det är även tillåtet att hägna och låta kreatur beta inom undantagsområdet. Observera att ovanstående åtgärder kan kräva tillstånd från markägaren.
5. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
6. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

7. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskylt.
3. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
4. Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis igenläggning av diken.
5. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Anlägga en eldstad i form av en stenring. Vid eldning får endast löst liggande kvistar och grenar eller egen medhavd ved användas.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintliga färdstråk. Färdstråkens sträckning framgår med röda streckade linjer i Bilaga 1. Körning längs färdstråken kan dock kräva dispens från terrängkörningslagen.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

3. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
4. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

Svenska naturskyddsföreningens skärgårdsgrupp uppmärksammade områdets naturvärden i samband med en skärgårdsinventering 1997.

Länsstyrelsen arbetade 2006-2008 med att kartlägga områden med höga naturvärden på Sandön. Sandöörarna var ett av de fyra större områden som länsstyrelsen identifierade som skyddsvärda på grund av sina höga naturvärden. Samråd om reservatsbildning med Luleå kommun, som äger hela reservatets landareal, inleddes under 2007. År 2016 slöts en överenskommelse om intrångsersättning.

Beslutet har föregåtts av samråd med Luleå kommun, Havs- och Vattenmyndigheten samt Naturvårdsverket. Luleå kommun samt Havs- och vattenmyndigheten hade inget att erinra mot förslaget. Naturvårdsverket tillstyrker förslaget, men har samtidigt framfört synpunkter på föreskrifter, vilka har beaktats av länsstyrelsen.

Ärendet har remitterats till Sveriges Geologiska Undersökning, Skogsstyrelsen samt Försvarsmakten. Sveriges Geologiska Undersökning och Skogsstyrelsen hade inga invändningar mot förslaget. Försvarsmakten har inget att erinra mot själva reservatsbildningen. Däremot ansåg de att reservatets syfte inte bör inbegripa friluftslivet, då reservatet ligger inom ett område av riksintresse för totalförsvaret. Området påverkas av buller från flygtrafik och Försvarsmakten har farhågor om att uppkomsten av ett friluftsområde på sikt kan medföra inskränkningar i den militära verksamheten. Länsstyrelsen har i uppdrag att främja ett utökat friluftsliv, bland annat genom att bilda naturreservat som kan nyttjas av allmänheten. Sandöörarna har dock enligt länsstyrelsens bedömning en relativt låg potential som rekreationsområde jämfört med andra blivande reservat på Sandön. Vi har därför tillmötesgått Försvarsmaktens synpunkter genom att ta bort den del av syftet som rör naturupplevelser och friluftsliv. Reservatet är fortfarande tillgängligt för allmänheten men länsstyrelsen har inte för avsikt att uppföra anordningar eller göra andra insatser för friluftslivet.

Luleå Energi, Statens fastighetsverk, delägare i vägsamfälligheten samt samebyarna Tuorpon, Jåhkågaska tjiellde, Udtja och Sirges har förelagts att yttra sig över förslaget. Luleå energi, Statens Fastighetsverk och samebyarna, har meddelat att de har tagit del av förslaget men har inte lämnat in några yttranden. Yttrande har inkommit från delägare i vägsamfälligheten, som meddelar att de vill att den samfälliga vägen S:15 skall få vara kvar inför framtida behov. Vägen har sedan lång tid tillbaka fungerat som en transportled över Sandöörarna till fiskeläget då vädret inte tillåtit att man tagit iland vid fiskeläget. Under senare tid har vägen inte använts i nämnvärd omfattning och har därför börjat växa igen. Länsstyrelsen anser att det ur naturvårdssynpunkt inte har någon avgörande betydelse om vägen får finnas kvar och underhållas till nuvarande standard. Körning med motorfordon på ovanstående väg kan dock kräva dispens från terrängkörningslagen. Dessutom meddelar delägarna att de vill kunna nyttja den

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

traktorväg som finns i reservatets västra del, och som norrifrån leder fram till fritidshuset och fiskeläget, för fordonstrafik.

En underrättelse om förslaget har även skickats till Naturskyddsföreningen och till en stugägare vars stuga är belägen precis utanför reservatet. Stugägaren har lämnat ett yttrande och föreslår att reservatsgränsen dras om så att ovan nämnda traktorväg till stugan, kraftledningen och delar av stranden väster om stugan utelämnas från reservatet. Länsstyrelsen har inte ändrat reservatsgränsen men har uppfört ett undantagsområde för slyröjning och bete på stranden väster om stugan. Detta område har historiskt slagits med lie och betats. Föreskrifterna har även anpassats så att de tillåter nyttjande av traktorvägen, enligt stugägarens och delägarna i samfällighetens önskan. Eftersom traktorvägen redan används och går fram till stugorna ser inte länsstyrelsen att nyttjande av den skulle ha nämnvärd påverkan på naturvärdena inom reservatet. Körning med motorfordon på ovanstående väg kan dock kräva dispens från terrängkörningslagen.

Eftersom statusen på vägarna inom reservatet är outredda benämner vi dem som färdstråk i reservatets föreskrifter. En upplysning om eventuellt dispenskrav från terrängkörningslagen har även tillförts föreskrifterna A9 respektive C9. Färdstråken kan alltså enligt terrängkörningslagen räknas som terräng.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Områdets prioriterade bevarandevärden är den primära landhöjningsskogen av gran och lövträd med dess ingående karaktärsarter och stora biologiska mångfald.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskog i landhöjningsmiljö. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljökvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Hav i balans samt levande kust och skärgård* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen.

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

Länstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörd markägare har ersatts för de intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. De föreslagna ordningsföreskrifterna tydliggör allemansrätten men begränsar den inte. Länstyrelsen bedömer att föreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Konsekvenserna av föreskrifterna bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning enligt nämnd förordning inte behöver upprättas.

Beskrivning av området

Area: ca 85 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 55 ha, varav produktiv skog ca 54 ha
Våtmark ca 5 ha
Hav ca 21 ha
Övrig mark ca 4 ha

Sandöörarna ligger på den allra sydligaste udden av Sandön i Luleås grunda innerskärgård. Till skillnad från övriga reservat på ön, som i huvudsak ligger på sandiga marker, är denna del av ön uppbyggd av blockrik, hårt svallad morän.

Skogen utgörs till största del av frodig, primär landhöjningsskog av äldre gran med stort lövinslag. En stor del av granarna är så kallade altaigranar vilket innebär att de har ett smalt växtsätt med korta grenar. Bland lövträden dominerar glas- och vårtbjörk. Mängden lövträd varierar mellan 20-90 % i reservatets olika delar. Marken är frisk med ett vegetationsskikt av blåbärstyp. Inom området finns flera våtmarker och fuktstråk med omgivande sumpskogar. I sydöstra delen finns en välutvecklad albård.

De äldsta träden i reservatet är uppskattningsvis mellan 150-200 år, men eftersom skogen utgörs av landhöjningsskog finns även inslag av yngre successioner som varit trädbevuxna en kortare tid. I delar av området har död ved börjat bildas i form av torrträd, högstubbar och lågor av både gran och björk. Här påträffas de sällsynta vedsvamparna rosenticka, rynkskinn, harticka och sprickporing; arter som är knutna till fina naturskogar. Den stora lövrikedomen och barrnaturskogen gör att Sandöörarna sannolikt är en mycket värdefull miljö för fåglar, insekter och andra artgrupper. Längst ut på Sandöörarna finns blockrika ändmoränryggar med rik växtlighet av arter som åkermolke, kråkvicker, strandögontröst, östersjö- och salttåg. Inga spår av brand har observerats i reservatet.

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

Överlag är påverkansgraden i området låg bortsett från ett visst uttag av ved. Ett litet område mellan stranden i väster och fritidshuset som ligger utanför reservatet har även historiskt slagits med lie och betats. Under senare tid har man röjt sly för att hålla samma område öppet.

I nordöstra delen, ungefär 150 meter in från stranden, går en kraftledningsgata genom reservatet. Från denna går en lågspänningsledning till fritidshuset på ön Långrevet som ligger nordost om reservatet. Ytterligare en lågspänningsledning följer den nordvästra reservatsgränsen från kraftledningsgatan och fram till fritidshuset i väster. En samfärdig mindre väg, S:15, går från reservatets nordligaste strand till ett före detta fiskeläge i väst. Vid hårt väder angjorde man båtarna vid den nordliga stranden och färdades till fiskeläget längs vägen. Denna väg har ej använts i nämnvärd omfattning under senare tid och är numer delvis igenväxt.

Det före detta fiskeläget är beläget på reservatsgränsen i västra delen av reservatet, sydöst om fritidshuset. Det som finns kvar är kulturhistoriska lämningar i form av två gästgårdar och två husgrunder.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) enligt Bilaga 4.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Sven-Erik Österberg efter föredragning av naturskyddshandläggare Susanna Andersson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Camilla Carlsson, chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt jurist Simon Bergdahl.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Undantagsområde
4. Hur man överklagar
5. Skötselplan

Naturreseptat Sandöörarna

Area ca 85 ha

Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreseptat
- Övriga naturreseptat

0 250 500 750 Meter

Naturreservatet Sandöörarna

Luleå kommun

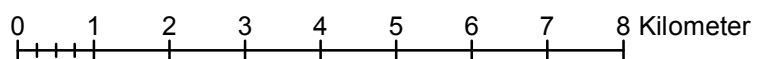
Skala 1:100 000

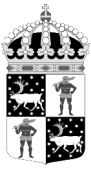
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Naturreservatet Sandöörarna
- Övriga Naturreservat

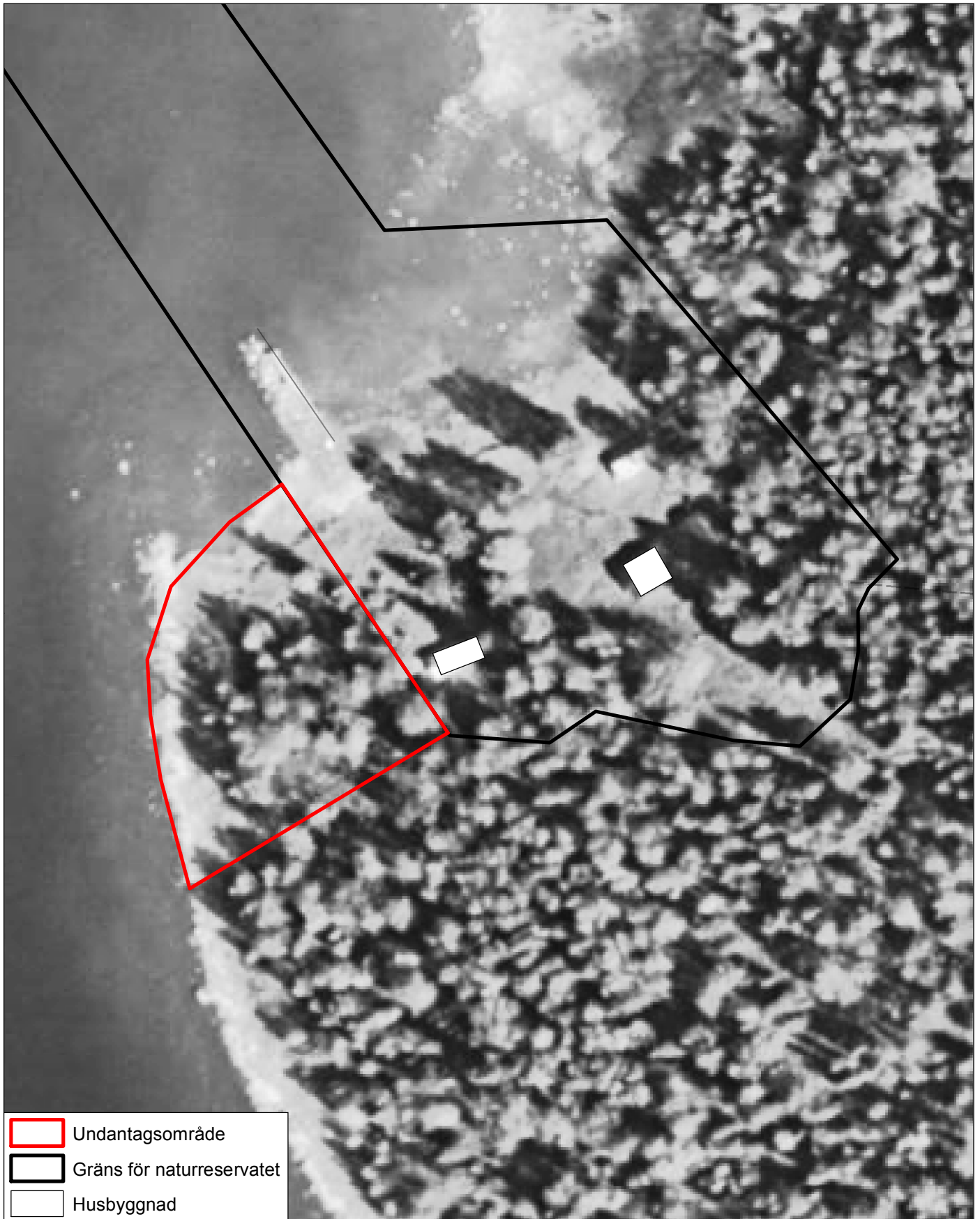

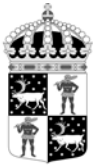
Naturreservatet Sandöörarna

Undantagsområde

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala 1:1 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 4

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljö- och energidepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljö- och energidepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.

Skötselplan för naturreservatet Sandöörarna

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2017-01-24 om bildande av naturreservatet Sandöörarna.

Innehållsförteckning

1. Allmänt	1
2. Reservatets syfte	2
3. Prioriterade bevarandevärden	2
4. Uppgifter om naturreservatet	2
5. Mål och åtgärder	3
5.1 Skog	3
5.2 Våtmarker.....	4
5.3 Marina miljöer.....	5
5.4 Kulturmiljövärden	5
5.5 Information och anläggningar	5
5.6 Gränser	6
5.7 Tillfartsvägar	7
6. Sammanfattning av skötselåtgärder	7
7. Källhänvisning	7

Bilagor

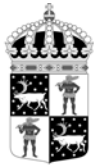
- A. Översiktskarta
- B. Information

1. Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Sandöörarna**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas.

Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Hela reservatets landareal ägs av Luleå kommun. Den havsareal som ingår i reservatet ägs av Statens fastighetsverk. Större skötselåtgärder ska alltid föregås av samråd med markägaren.

2. Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skog, våtmarker och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Syftet ska nås genom att:

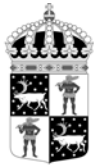
- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

3. Prioriterade bevarandevärden

Områdets prioriterade bevarandevärden är den primära landhöjningsskogen av gran och lövträd med dess ingående karaktärsarter och stora biologiska mångfald.

4. Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Sandöörarna
Kommun:	Luleå
Lägesbeskrivning:	13 km SO om centrala Luleå
Area:	ca 85 ha
Fastigheter och ägare:	Luleå Sandön 2:20 (del av), Luleå kommun Luleå Sandön 8:5 (del av), Statens fastighetsverk
Samfälligheter:	Samfälld väg, Luleå Sandön S:15: Privata markägare, Luleå kommun
Rättighet:	Ledningsrätt, Luleå Energi AB

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

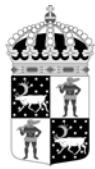
Sameby: Tuorpon, Jåhkågaska tjiellde, Udtja, Sirges
Förvaltare: Länsstyrelsen

5. Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogen i reservatet utgörs helt och hållet av värdekärna (Foto 1) bestående av primär landhöjningsskog som domineras av äldre gran med stort lövinslag. Påverkan från äldre tiders skogsbruk är låg med undantag från visst veduttag i delar av reservatet. Rötflågor och annan död ved förekommer allmänt och bedöms öka markant vid fri utveckling. Inga spår av bränder finns i reservatet. Skogens naturvärden bevaras bäst genom fortsatt fri utveckling då den naturliga successionen får ha sin gång i takt med landhöjningen. Trots att skogen inte är brandpräglad skulle en brand kunna ge viss naturvårdsnytta genom skapande av död ved m.m. Då det finns en kraftledning i reservatet samt fritidshus belägna precis utanför reservatsgränsen kommer spontant uppkomna bränder sannolikt ändå att släckas. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande trädslag (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande trädslag upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2017-01-24

Diarienummer
511-9091-2016

NVR ID
2045495

Foto 1. I reservatet finns granskog med stort lövinslag. Fotograf: Camilla Carlsson, Länsstyrelsen Norrbotten.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande trädslag som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för borttagande av främmande trädslag som upptäcks inom reservatet.

5.2 Våtmarker

Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets våtmarker. Vi har ingen kännedom om att de ska vara påverkade av någon form av markavvattning, dämning eller annan yttre påverkan som kan ha en negativ effekt på naturvärdena. Om senare inventeringar visar på någon yttre påverkan som skulle kunna åtgärdas genom aktiva åtgärder kan nedanstående mål och åtgärder komma att anpassas i enlighet med detta.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder.

5.3 Marina miljöer

Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets marina områden. Vi har ingen kännedom om att de ska vara påverkade av någon form av yttre påverkan som kan ha en negativ effekt på naturvärdena.

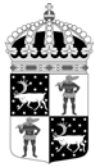
5.4 Kulturmiljövärden

I reservatet finns en kulturhistorisk lämning från ett fiskeläge bestående av två husgrunder och rester från två gästgårdar från historisk tid (Bilaga B). Lämningen är belägen på reservatsgränsen i reservatets västra del där reservatsgränsen rundar två fritidshus. Vid stranden i anslutning till fiskeläget finns ett område som sedan tidigare slagits med lie och betats av kreatur. För att hindra igenväxning är bete samt slyröjning tillåten inom detta område.

Det är viktigt att kulturlämningen bevaras och att särskild hänsyn tas så att den inte skadas vid eventuella skötselinsatser. Skyltning, röjning samt avverkning av enstaka träd kan bli aktuellt om det krävs för att undvika skador på lämningen eller för att tydliggöra lämningen i samband med informationsinsatser. För att undvika skador på fornlämningar eller kulturmiljövärden ska samråd ske med länsstyrelsens antikvarier inför eventuella skötselåtgärder.

5.5 Information och anläggningar

Sandöörarna är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Reservatet anses inte ha så stor utvecklingspotential som utflyktsmål för rörligt friluftsliv eller turism, bland annat på grund av sitt läge på ön. I området saknas stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Utgångspunkten är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga naturvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryck och behov av åtgärder för att minska slitaget.

I nordöstra delen, ungefär 150 meter in från stranden, går en kraftledningsgata genom reservatet. Från denna går en lågspänningsledning till fritidshusen på ön Långrevet som ligger nordost om reservatet. Ytterligare en lågspänningsledning följer den nordvästra reservatsgränsen från kraftledningsgatan och fram till fritidshusen i väster. En samfällid mindre väg, S:15, går från reservatets nordligaste strand till ett före detta fiskeläge i väst. Vid hårt väder angjorde man båtarna vid den nordliga stranden och färdades till fiskeläget längs vägen. Denna väg har ej använts i nämnvärd omfattning under senare tid och är numer delvis igenväxt. En sämre traktorväg korsar nordvästra reservatsgränsen och leder fram till fritidshusen i väster. Länsstyrelsen har inte genomfört någon kartläggning av andra anläggningar (älgstom mm) inom reservatet.

Digital information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen utgörs av en skylt med information om reservatet och vilka regler som gäller. Informationsskyltens föreslagna placering är markerad i Bilaga B.

Skötsel mål

- Information på länsstyrelsens hemsida ska hjälpa besökare att hitta till reservatet.
- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur- och kulturmiljövärden och vad man bör tänka på vid besöket. Platsbunden information bör finnas på plats inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.
- Skyltning ska vara ändamålsenlig, tydlig och aktuell samt i gott skick.
- Markslitage från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.

Skötselåtgärder

- En informationsskylt ska tas fram och monteras upp i anslutning till reservatet, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B. Skylten ska utformas enligt gällande standard.
- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Löpande kontroller av att informationsskylten är aktuell, läsbar samt att skyltstället är i gott skick.
- Vid behov ska sly röjas bort runt skylten.
- Vid behov görs åtgärder för att minska markslitage från besökare.

5.6 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötsel mål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.

- Vid behov åtgärdas otydliga rågångar och markeringar.

5.7 Tillfartsvägar

Lämpligaste tillfartsvägen är direkt till reservatet via båt. Den vandringssugne kan åka turboat till Klubbviken för att sedan vandra ungefär 12 km till reservatet. Största delen av vandringen går det att följa bil- och traktorvägar på ön men sista kilometrarna är väglösa (Bilaga A).

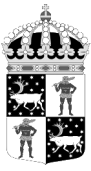
6. Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av skötselplan	Senast 2027
5.1	Skog	
	Avveckling av främmande trädslag	Vid behov
5.5	Information och anläggningar	
	En informationsskylt tas fram och monteras upp vid den plats som anges i Bilaga B	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Kontroller av att informationsskylten aktuell, läsbar samt att skyltstället är i gott skick	Löpande
	Röjning av sly runt skylten	Vid behov
	Åtgärder för att minska markslitage från besökare	Vid behov
5.6	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar	Löpande
	Åtgärda otydliga rågångar och markeringar	Vid behov

7. Källhänvisning

Länstyrelsen 2007
Luleå skärgårdsgrupp 1997

Data från fältinventering
Skärgårdsgruppens inventering av öar i Luleå
skärgård 1997 Sandön

Naturreservatet Sandöörarna

Luleå kommun

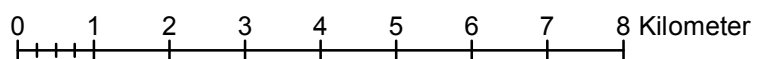
Skala 1:100 000

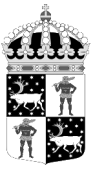
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Naturreservatet Sandöörarna
- Övriga Naturreservat

Naturreseptat Sandöörarna

Information

Area ca 85 ha

Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Norrbotten